

Finançament: algunes respostes

Amb les aigües més calmades després del parèntesi de vacances, un membre de la part catalana de la Comissió Mixta d'Afers Econòmics i Fiscals –és un dels representants d'ERC en aquest òrgan– analitza el resultat i les expectatives del nou model de finançament autonòmic tancat al juliol.

- Catalunya ha fixat la seva aportació a la solidaritat i ha guanyat recursos per a competències pròpies

ANTONI SOY, Comissió Mixta D'Afers Econòmics I Fiscals

EL PERIÓDICO DE CATALUNYA, 1.09.09

Ha estat una negociació bilateral, de Govern a Govern. El Govern de Catalunya ha dit que no unes quantes vegades. Catalunya ha liderat la negociació. El Govern de l'Estat sabia que no podia haver-hi acord sense Catalunya. Catalunya ha fixat la seva aportació a la solidaritat i s'ha millorat el finançament de competències específiques. L'aplicació definitiva de l'acord, i les seves revisions, es durà a terme en el marc de la Comissió Mixta d'Afers Econòmics i Fiscals (CMAEF).

Es preveu que Catalunya participi en el rendiment dels tributs estatals segons estableix l'Estatut: 50% de l'IRPF, 50% de l'IVA i 58% dels impostos especials. Els que diuen que la Generalitat ha de quedar-se tots els recursos derivats de la cistella proposen que Catalunya no ha de contribuir a la solidaritat. Estan fent dir a l'Estatut allò que no diu.

Tanmateix, el nou model permet que la Generalitat es quedi, per primera vegada, un 25% dels seus ingressos tributaris. Que es beneficiï directament d'una part de l'esforç fiscal dels catalans.

L'Estatut diu que la població ha de ser la variable bàsica per determinar les necessitats de despesa de la Generalitat. La població pesa un 97% en el càlcul de les variables de despesa. Es reconeix el fenomen migratori, ja que entre el 1999 i el 2009 Catalunya ha guanyat 1,2 milions de persones, la majoria immigrants. L'acord té en compte els costos diferencials. El fons especial per al bilingüisme n'és una prova. La millora del finançament de les competències exclusives de Catalunya (mossos i presons) reconeix un cost diferencial específic. També es tenen en compte els costos diferencials amb la població sanitària equivalent o amb la població escolar.

El document del Ministeri no fa cap referència al dèficit fiscal. Tampoc n'hi fa l'Estatut pactat per Mas-ZP. Ara bé, amb l'acord el dèficit fiscal es reduirà prop de 2 punts sobre el PIB. I la reducció superaria llargament el 3% si hi afegim les inversions provinents de la disposició addicional tercera de l'Estatut. La redacció del punt de l'ordinalitat es equívoca des de l'Estatut del 30 de setembre del 2005. I d'això en som tots responsables. Només es podrà saber com quedarà l'ordinalitat quan es coneguin les xifres de totes les comunitats autònomes. Tanmateix, Catalunya se situa cinc punts per sobre de la mitjana en recursos per habitant. Per tant, la seva posició en l'ordinalitat de les autonomies millorarà respecte a la situació actual, tot acostant-se al lloc que li pertoca d'acord amb la seva capacitat fiscal.

El Consorci Tributari és objecte d'una negociació bilateral. Hi ha un grup de treball creat en el marc de la CMAEF que està treballant perquè un consorci amb poder de gestió sigui una realitat. L'acord incrementa la capacitat de decisió de la Generalitat en l'IRPF (mínim exempt, tarifa, deduccions) i preveu treballar per fer-ho amb l'IVA minorista. S'actualitzaran anualment les variables bàsiques, com ara la població i la capacitat fiscal. Es revisaran cada cinc anys els paràmetres estructurals del model. Es corregeix una de les deficiències del model anterior, que avaluava les necessitats de despesa amb la població del 1999. I no preveia cap mecanisme d'actualització, la qual cosa havia fossilitzat el model.

El model estarà en vigor des del 2009 i ho estarà plenament el 2011. Catalunya estarà per sobre la mitjana des del primer any d'aplicació del model. Addicionalment, el govern català ha negociat que al quart any d'aplicació del model (2012) l'aportació de l'Estat creixerà un 30%, independentment de com es comporti l'economia. Amb això Catalunya se situa més de cinc punts per sobre de la mitjana.

Catalunya té assegurats 3.687 milions d'euros que no depenen de l'evolució de l'economia. És la quantia fruit del pacte assolit amb el Govern de l'Estat. És la quantia comparable amb els 251 milions obtinguts per CiU amb el model del 2001. L'estimació inicial de la Cambra de Comerç, amb dades de la liquidació del 2006, era d'entre 3.500 i 3.800 milions d'euros. Amb la previsió de liquidació per al 2009, l'estimació

d'aquesta institució se situaria clarament per sota d'aquestes xifres. Per tant, l'acord assolit supera àmpliament aquesta referència.

CiU estima que els guanys derivats del nou model haurien de ser de 5.630 milions d'euros (rendiment nova cistella + Fons de Suficiència). Aquest càlcul és fer dir a l'Estatut allò que no diu. Amb la metodologia de CiU l'augment derivat de la nova cistella de tributs amb les previsions de liquidació del 2009 seria de només 1.890 milions d'euros. L'acord assolit supera clarament aquesta quantia.